

0-1b

Misc. items of customs from
Mašasane's

K34/85

b

1/15

Ser.663

Miscellaneous items of custom
from Mašasane's

8/85 F. Ledwaba

1. Sesothong xola mošimane a šetše a xotše, xo swanetše xore a wêlê - a be monna

Byale xê, banna ba leka xo kxoboketša bašimane xore Bodikana bo tšwê.

Ka kudu, banna ba letêla ngwaxa wa mabêlê a mantši - xola ba 'xoboditše mabêlê - 'me ba nthša Bodikana. Ba tlare xe ba 'lomile leraka ba thôma ba rêra taba ye mošatê. Kxorong ya mošatê kxoši e tla dula le bakxothatsi ba xaxwê, 'me a re xo mokxothatsi o moxolo: "Re metšwe ke pula ka thswanêlô, le mabêlê a kxodiša dipelo; ke bile ke bôna xore aowa tlala e ka se he xôna.

"Byale xê, ke be kere, xo byang xe re ka nthša mašoboro a a tletšexo motse xore a yê 'bonneng! Re ka ba nthša ka moraxo xa xola re bunnê, xola mabêlê a tletše dišexo".

O feletšetša ka xo r'yela.

2. yêna o no fela a tsenthša lentšwana la xo swana le "Tau!" xoba "Sebata"! xoba "Tlau"! xoba "Selo"! xoba "Selomêla"! 'Me xe kxoši e feditše o re "Thobêla, wena, motho wa kxobe! O boletše". Byale xê, mokxothatsi wola o tla botša o mongwe ditaba tšela, ouwe le yêna o di thšêla o mongwê, byalo-byalo. Fêla, xe o mongwe a botša o mongwe, o fêla a oketša mantšu a kxoši ka a mongwe xo fihlêla e le taba ye telele. Kamoka ba retebutša mantšu a xaxwê.

Xe ba thšêlana morêxô wo wa kxoši, mokxothatsi wola wa pele o tla buša a re xo kxozkxoz kxoši : "Thôbêla napa! Banna ba xaxo ba kwile.

Ba bile ba dumêlana le Lena. Byale xê, ba be ba re a xo rongwê batseta xo yo thšêla dintona tše dingwê".

Aowa, kxošî le yôna, xo bonthša hlomphô ya lentšû la banna e fêla e re "Ntago"! xoba "Papa"!

3. Ka nnete batseta ba a romiwa, 'me lentšû la kxošî le ba le sepetšaxo ke: "Xoba xo bunnwê, banna kamoka ba tla tloxêla maxae 'me ba tlê xo wediša bašimane. Xae xo tla šala banna ba xo leta motse, le ba xo diša dikxomo fêla - ka xobane bašimane ba xo yo wêla ke badišî ba dikxomo. (Ba swanetše xo ba le mengwaxa e 15-13).

Xapê, molao wa Sesotho ke xo re xola xo wêlwa basadi ba se sa hlôla ba šila soba ba opêla xola ba šoma. Ke motho a ka rôba molao wo, o tla ba molatong 'me o lefišwa pudi xox xoba nku ye tona. Xapê molao o re ba se ke ba lwa xobane Badimo ba tla befêlwa. Le xôna xe xo na le molato, mong a wôna o swanetse xo letêla letsatsî la xola xo- wêla xo fetile. Xapê, xe motho a ka hwa xa se a swanêla xo llêlwa, ka xobane badimo xa ba nyake. Le xôna motho mang le mang o swanetše xo romêla dijo "Morotong' le xe ngwana wa xaxwê a se xôna kua. (E ke yôna melao ya xola Bodikana bo tšwilê).

4. Byale xê, xola Bodikana bo swanetše xo tšwa (xola mabêlê a šetše a butšwa) banna kamoka ba swere bothata ba xo itukišetša xo ya xôna, ka xobane kê lebaka le leteletšana. Ba thôma ka xo.kxêtha bašimane, kamoraxo xa fao ba kxêtha banna ba ba tlaxo xo šala le dikxomo le motse, 'me banna ba ba šetšexo ba ya le Bodikana naxeng.

Xo itukiša xa xôna xo tšea lebaka le leteletšana. Sa mathômô ke xore lepa le lengwe le lengwe le nthša xobâ le bea xoba šupa ntlo ye dijo tša Bodikana di tla xo apeêlwa ka xôna, xapê le banenyana ba xo apea, ba ba bedi.

S. 663.

K34/85

Basimane ba beêlwa tša bôna dintlo ka thoko, 'me ngaka e thôma ka xo ba thlabêlêla ka mokxwa wa sethšaba. Ba bangwe Basotho ba sexa mohlaxare ba dira ll. Ba bangwe ba xaya seropi Xo wêla xo napile xo thomexile. Basimane ba rutwa dikopêlô tša mohla mekete ya Badimô, le tše dingwe tša xola ba wêla.

5. Xo xôna Morutišî wa bôna, yêna o ba ruta xo bolêla ka diêma tša banna fêla, tše di kxônwaxo ke dingaka fêla. Xe a ba ruta diêma tše tša xo se kxonêxê o ba tiya ka moretlwa, ke ba palêlwa ba itiwa ka kudu. Xapê xola ba rutilwe, ba botšwa xore ba se ke ba botša motho. Xe moruti a ba rutilwe dithuto tše, ba swanetše xo di dira xapê pele xa xaxwê. Xe motho wa bôna a ka lebala, a retse! Aowa, xe ba feditše fao, ke x xôna ba ka ya 'Morotong'. Ba thôma ba kxobokana mošate 'me ba wêla tsela xo yo rutwa sephiri se sexolo.

Ba axa lešaka le lexolo ka xare xa dithokxwa le dithaba mo ba ka sebonwe ke motho. Le xe xo le byalo xo na le banna ba xo diša motsana wo.

- Motsana wo wa xo wêla o axilwe ka taêlô le peô ya ngaka. Xo na le ntlwana ya banna, le ya masoxana, le ya Bošana. Kxôrô e na le masôrô a mararo, ya banna, ya masoxana, le ya Bodikana. Pele xa ntlo engwe le engwe ya Bodikana xo na le mollô o moxolo o o se wa swanêla xo tima. Xo bile xo na le lefsika le lentso pele xa ntlo ya ngwana wa mošatê. (Bodikana bo bongwe le bo bongwe bo na le ngwana wa kxošî). Lefsika le' le bitšwa "Sethokxolô". Xe xo dulwa mollong, ngwana wa mošatê o dula kxaufsi le lefsika leo, 'me ba bangwê ba dula kxaufsi le yêna ka boxolo ba bo papa' bôna.

Bošexo bo bongwe le bo bongwe xo ôpêlwa Kôpêlô e ba re xo
 " --- Tlou e ntse, e ntse! xo fihlêla ba bolaile ngwedi.
 Nakô ye kamoka bašimane ba robala fase xodimo xa molôra, le
 xôna xa ba dumelelwe xo apara dikobô tša bošexo xe e se
 lexoxwana leo ba ituxêlang.

Dikxaetsedi tša bôna kua xae di tsene gase, di a ba
 apêela. Ba swanetše xo hlôkômêla kudu, ka xobane xe ba ka
 apea boxobê bya dithšila ba tla bolawa - Batho ba bôna eka
 7. ba rata xo loya Bodikana. Bupi bôna ke bo bontši ka xore
 basadi le banenyana ba sitše kudu pele xa xe Bodikana bo etšwa.

Dijo di tšewa ke masoxana kua motseng. Boxobê bo dirwa bo
 bothata 'me ba sola 'makaku' a xo dira thabana.

Xe xo lewa mošimane o mongwe le o mongwe o na le monna wa
 xo mo lebêlêla. Xe ba rapetše mošimane o nthša seatla sa xo ja
 'me a ngwathêlwa boxobê ka lehwana. Boxobê byo xa se bya
 swanêlwa xo sôhliwa eupya bo a metšwa. Xe a meditše, o
 ngwathêlwa xapê, byalo-byalo. Xe a sa metše Kapela oaitiwa;
 xe a Kxangwa le xôna o a itiwa. Xe Bodikana bo elê, masoxana
 a dula fase a ja a iketlile, a bile a šêba ka nama, xoba mafsi.
 Bodikana bôna bo ja pele letšatši le sobêla. Xe letšatši le ka
 sobêla ba sa ja, ba swanetše xo lahla maxobê a le ba ba bathswa le
 boxobê ba ka molomong.

8. Ka moraxo xa Kxwedi Bodikana bo thôma xo tsoma. Maxoxana a
 mangwe a sepela ka pele a mangwe ka moraxo. Kôpêlô e a ôpêlwa
 xo re basepedi ba kxônê xo tloxa tseleng ya Bodikana. Xe motho,
 kudu mosadi, a palelwa xo i tloxa ka pela, o ikwišetša mo fase
 'me a e ikhurumetša ka kobô xore a se bônê selô. Xe a ka hlodimêla
 xa nyenyane, o a bolawa, eupya ngwanenyana o ripiwa le leme xore
 a se kxônê xo botša batho.

Bodikana bôna bo swarwa kampe mo xo tsomeng. Ba tsomišwa ka diatla-xa ba sware thôkana xoba lerungwana la do thsošetša. Xe xo fihliwe sekweng, ba dirišwa lenaka le lexolo 'me ba thôma xo dira lešata le lexolo xore diphôôfôlô di tšwê. Aowa, le xe ba se na sa xo thsošetša xo ba sa xo bolaya, xa se ba dumêlêlwa xo lesa diphôôfôlô di feta. Xe phôôfôlô e ka feta mošimane, o tla itiwa kudu. Ka mokxwa o mo byalo, dikotsi di hlaxa letšatši le lengwe le le lengwe.

9. Diphôôfôlô xe di befetšwe di ba hlaba ka manaka, di a ba ngwapa byalo-byalo. Xe motho a xobetše nthô e fišeletšwa ka serumula-ke mokxwa wa sesotho wa xo alafa dинthô xantši. Xe mošimane a ka hwa (xe phôôfôlô e mmolaile xoba bolwetši), xa xo na motho wa kantlê yo a ka tsebaxo lehu leo, le xe ele mmaxwê.

Moxexale xe xo Khutšwa, Bodikana bôna xa bo Khutše. Ba thswarišwa mekxaditswana xoba tše dingwe diphôôfôtšwana, xoba ba loxišwa maxoxwana. Nthapama xe ba e ya Morotong, ba rwala dikotana tša xo xotša mollô. Fêla mošimane yo a bexo a lesa diphôôfôlô xola xo tsongwa, o rwadišwa Kôta e boima xapê e e naxo le manyônyô, xore a e rwalê xo fihla Morotong, Kautlê xa xo e lahla fase xe a longwa ke manyônyô.

Bodikana bôna xa bo je nama ya diphôôfôlô tše di bolailweng xe xo tsongwa, ba ja maratha.

10. Ka yôna kxwedi ya bobedi, bašimane ba a kxobokonthšwa 'me xo rêrwa melato-manthapama a mangwe le a mangwe -. Xa nnete xôna, xa se melato, ka xobane bašimane ba sékišwa dilo tše ba sa di xopoleng, "Wêna, o kile wa xana xola Kokwaxo a xo roma. Ke phôšô e kxolo, 'me o swanetše xo ôtlwa". Ka tsela eo mošimane o o tla itiwa.

Le xe a sa xopole o tla xapeletšwa. Basadi le banna ba letêta letsatši leo, xe mošimane a wêla. Xe mošimane a kile a dira phôšô xo mmaxwê xoba motho fêla, motho o o tla botša banna xore mošimane a itiwe. Xôna fa, mošimane o tla ôtlwa xo fihlêla madi a etšwa, banna ba re: "Madi a hlatswa dibe tša mošimane pele xo ~~kx~~ tsênwa bonneng".

11. Ka yôna kxwadi ya bobedi dilo di a šatoxa; bašimane ba fiwa mafsi ka nkxô. 'Me mafsi a a bewa ka tlase xa kala ya mokxalô. Bašimane ba tla ya xo yôna, nkxô, ba 'kuta moxwe' xo fihlêla mo xo yôna. Xe ba fihlile, ba xz swanetše xo tloša kala yela ka melomo, banne ba be itile ka moraxo xo fihlêla ba e tloša, 'me ba ka thôma xo ja mafsi ao.- Ka yôna tsela ye banna ba kxolwa xore ba ruta bašimane xo se fšeae mo ntweng le xe xo ka ba byang.

Xapê ka yôna kawedi ya bobedi, bašimane xa ba sa sepela fêêla. Ke xôna bananyana ba thôma xo tliša maxôbê kxaufsi le morotong, eupya xa ba tsene.

12. "Aowa ngwana'ka, ka yôna kxwedi ya bobedi bašimane ba ja ba iketlile, ba bile ba šêba ka nama, xoba ka mafsi. Ba bile ba rutwa xo bina 'Kiba', xore mohla ba boa ba makatše batho. Morotong xo na le batho ba baxolo, ba ba bexo le mabitšo ka xo fetana xa bôna. Hlôxô ya moroto ke "Kgoache" 'me a latelwê ke "Moswara-Tau" (monna wa xo diša mollô) yêna a latelwe ke "Moswara-Pudi" (monna wa xo swara, Pudi e e dirilwexo ka dithatana tše hlano, 'me menwana ya mosenyi e tsenywa mokxahlo xa dithatana tšeo 'me tša pinyeletšwa xore a kwê bohloko.

Xe Bodikana bo bolaile ngwedi wa bobedi, bo thôma wa boraro-wa mafêlêlô.

Ser 663

Mediro ya kxwedi ya bororo e swana le ya kxwedi ya xo feta, eupyā melato byale e rârwa ke masoxana. Eupya masoxana wōna a ôtla xo fitiša banna. Ka lebaka le lengwe mošimane o swarišwa lexala la mohwidiri ka diatla xore a le iše kxolê, ~~kxap~~ kantlê xa xo le lahla fase, xapê a be a boe nalô. Xe a ka le wiša, o tla itiwa. Ka lebaka mosimane o dirwa xore a lebêlêlê ka xare xa "kxabu" ya mollô ka ntlê xa xo ponya mahlô.

- Mo xare xa kxwedi ya bororo, bopapaxe bašimane ba ya xae
13. 'me ba boa le dikwana tše di nyane 'me di tlilo hlabya Morotong Nama e tla lewa eupya matlalô wōna a a šoxwa a dirwa ditsibamengwato tša bašimane xola ba aloxa.

Xe letsatši la xo aloxa le batametše bašimane ba išwa nokeng xo hlapa thšila tšela tšo dintši - tša melôra e ba bexo ba rōbala xodimo xa yōna. Ka moraxo xa fao ba tlotšwa ka letsoku le hlakanthšitšwe le makhura a kolobê, xoba a nku, xoba a pudi xoba a kxomo. Ba fiwa diphatana tše dikhuswanyana mo xo bexo le 'seka' sa kwêlô.

- Ka moraxo xa fao banna ba notse o mongwê le o mongwê ba kxêtha bašimanyana ba bōna. Xo swanetše xo iwa xae. Xe Bodikana bo tloxa Morotong bo botšwa xore bo se ka ba lebêlêla moraxo Kaxobane ba tla fofala. Eupya sephiri se sexolo ke xore moroto o a firwa xore xo seke xwa šala
14. ponthšo le e ngane ya xo šupa se se bexo se dirwa fao.

Aowa xae xōna xo swerwe bothata bya xo lokišetša kamoxêlô ya Bodikana. Kxôrô ya mošatê e a kxabišwa, 'me ya fiêlwa, le maxoxo a a alwa.

Bodikana bo a aloxa. Xe bo tsêne ka kxôrô xo opêlwa ka thabô e kxolo. Bo fihla maxoxang, ba Khunama ka dikhuru ba fihla dihloxo-difahlêxo. Ka moraxo xa fao, bo mma 'bôna ba tla tswêlêla ba apere la xo makatša-dipheta ke dipheta, masêka ke maseka ditlôpô xa re ~~mmi~~ bolele. Ba tlile xo bôna bona oa bôna. Le mosadi a bone ngwana wa xaxwê o mo apeša dipheta. Ka sebaka mosadi o xakwa ke ngwana wa xaxwê, ka xore ba boa ba fetoxile. Eupya ka sebaka mosadi o palêlwa ke xo hwetša ngwana wa xaxwê. Kantši ke xore o hwile morotong. Aowa, le xe

15. e le xore o hwile mathomong a kxwedî ya xo feta, papaxê a tseba a ka se tsebiše mmaxê xo ~~fiwfiw~~ fihlêla letšatši la xo aloxa. Mosadi wa batho o tla re a se maketše kxoši ya tswêla e swere pitsana, 'me xe a fihla pele xa mosadi o e lahla fase, ya phšatlêxa x xwa tšwa setsiba le sedibêlô sa makhura (Ba be ba re ke tša ngwana eo) Kamoraxo Kxoši yôna e tla re: "Kôwa e mo llê". Sellô se tle napa sa thôma eupya ba bangwê ba thabetše bana ba bôna.

Le xe ba boile byalo, bašimane xa se ba lokoloxe. Ba robala ka ntlong e tee 'me banna ba dišo ntlô eo bošexo ka xobane bašimane ba ka lôra kudu batho ba ba kwa. Le ka mosô xa se ba dumelêlwe xo bolêla le basadi xoba banenyana. Ba swanetše xo tloxa motseng mosexare ohle ba ye naxeng.

- Kamoraxô xa beke tše pedi batho kamoka ba bitšwa mošatê. Le Bodikana le bôna bo a kxoboketšwa. Kxoši e tla thôma xo ba
16. bitša ka maina a bôna a xo wêla - Kwêlô e nyakile xo swana le kolobetšo -. Kxoši e tla buša ya ba fa maina a dihlopha tša bôna, ka ditiro tša bôna morotong.

Ba bangwê ke ditirre tšx kšx ba sehlopha sa "Mapôgô" xoba "Mahlwana" xoba "Manthso" xoba "Dinkwê" ka boxale bya bôna, le ka xo hlalefa. Ka sebaka ba bitšwa "Malahlwa" ka xe kxoši xoba e mongwe motho o moxolo a ka hwa xe ba wêla.

Maina a maswa ke bo "Malesela, Matsobane, Madimetša, Lesetša, Lesiba," le a mangwê. Xe e le banenyana ke bo "Ramaesêla, ~~Kx~~ Ramadimetša, Raesetša, Raisibe, Ramatsobane, Seemole le a mangwe.

Kamoraxo xa fao bašimane ba fiša dipatlana tšila 'me ba ya xae.

Aowa, bašimane bale napile ke banna.. Xa ba sa hlôla ba bitšwa bašimane, xapê 'xa ba sa šala bolôkô bya kxomo moraxo.

17. Ke banna ba xo rera melato. Thaka e nthswa e napile e senyexile. Ba thôma, mekxwa e mebe. Ba nwa 'madila le bo papa' bôna; ba ja 'mphase (patše). Le mosadi o nyaka xo nyala. Banna ba ba bitša dikxalabyana. Motho wa bôna o re: "Ke be ke ile xa-Lesiba wa xa Thôbala"; a e ra malome' axê.

Ka baka la byalwa le byana, ba lwa le dikxalabyê tše - Eupya ba rutilwe ke tšôna. Ba fetoxa bo "Sennyakê banneng, nnyakê basading". Xo hlwiwa le banenyana, xapê xo nyakwa basadi. Ka mosô o a nyala, o axa motsana. Nko re ke motsana mang!

- (Ditaba tše nna ke ile ka botšwa ke rakxolo xola a sa phela. O be a bôna xe ke nyaka xo wêla 'me a mpotša ka xobane yêna o be a šetse a sokotše 'me a bile a hloile kwêlô) O ile a ba a mpotšiša xe nka kxotlêtêla.
- 18

Mohlamongwe o be a nthšošetša. Eupya xa ke kxolwe xo re dilo tše di ka dirêxa xe makxowa a tlile.

mokxalabyê nkô o nkanexêlê tsa leêtwana la xaxwê le
banna ba ba bedi xe ba e ya "Daimane" ka maoto.

"Bwana Raixibe o tseba sore kxalê rena re be re sa swanê
le lena "Malôfa" teng! Re be re sa lape byale ka dikxoxo.
Oho, xapê rena re be re tsea mokwakwakwa wa xo ya Taimane ka
dinaô.

"Hee! Ke xopela ngwaxa wola xe mmaxo e sa le ngwanenyana.
Ra tloxa fa e le ka laboraro, e le nna le rakxolo 'a Makibi le
Mokxalabyê o mongwê wa xa Sekhaolêlô. Re be re ya xo ithuta xo
19. sóma. "Aowa, mphaxô re be re tsere. "Seneifi" le sôna re
be re tsere sa xo lekana, ka xo se tsebê botelle bya leêtô.

matšatši a manê le 'hafu' re senela xo se na le ka
moxwa. Xo rile ka la boselêla, ra bôna aore seneifi se a
fêla. Aowa, ka la bošupa xôna ra napa ra thiatha dithêkxô.
Mantšiboa xe re rôbala re be re se na le ka lerojana la xo no
ferehla dinkô. Hei! O se ke wa sêxa ngwana Se ja-baledi.
'Seferehla-nkô se be se fedile ta! Ra ~~ka~~ lebêlêla ra re tuu!
Ra rôbala ka dinkô tsa xo ôma. Na ba ra tsoxa ka tsôna, ra ba
ra lala ka tsôna.

"Mmalo! Ka tla ka bôna monna wa swele! Mokxalabyê wa xa
Sekhaolêlô, a re ruta thuto. Re ile xe re tsene ka dikobong,
20. a napa a thôma : "Banna ba xešo"! Etse ke yêna. "Xe nkabe ke le
xae, xôna byale nkabe ke re pele ke robala ka re : Nhfff! nhfff!
nhfff!!" Ka kxôna ke re "uwe!" Ka borôkô". Anapa a rôbala xo
fihlêla re tsoxa, ka 'masa' Masebare xe re ya pele ka leêtô,
a nape a šalele a re o sa 'ithoma'. Mantšiboa xapê xe re rôbala
a thome le xapê . "Xe nkabe ke le xae nkabe ke re : nhfff!
nhfff! nhfff!! Ka napa ka rôbala.

Ser 663

"Aowa, a dira tsatsi le lengwe le le lengwe byalo. Ag! ra ba ra tsenwa ke dipelaêlô. Na monna yo yena, ke eng a sa lape xo hlwa a re nhfff! nhfff! nhfff!! " Ra mo lalela tsatsi le lengwe bošexo. O rile a sa re nhfff! nhfff! nhfff!! eo ya xaxwe, ka napa ka mokhurumula dikobo, ka dio hlakana le monkxo wa 'fola", motho a bile a kxaloxile le wena-ka napa ka re : "Aowa! Sekhaolêlô! Taba ye ya xaxo 'nna e a re thsoša. Ke tsela mang yona ye? Xape, xe monna a na le ba bangwe o tle a leke xo ba thusa. Byale, ke xore pelo ye ya xaxo e re tswee-ee! xe re rena re thapotse ka tsela ye? "A ke o dio thusa hle moxwera wa ka". Aowa yena a re: "Ke be ke sa no rata xo le ruta xore ka moso le tle le botse basadi ba lena xore ba le silêlê mphaxo wa xo tsebalêxa wa fola. Aowa, yona ke ye. "Re ka no taxa bohle". Ra hwetsa e a tletse thokxo ya kxotla-o-monê.

"Banna!! Aee-ee a re 'tse! Ngwana Seja-baledi, monna eo le mmamohla xe ke mo xopola ke nape ke be durumakaara le hlôxo ye ya ka e nape e hlakane.

"Le wena o tle o hlôkômêla le ka moso, o se ke wa re xe o sepela le batho ba xo hlalefetša".

Dirêtwana

Ba xa Ledwaba : Mahlabathe uwe! Lo a ka re mahlabathe o ya duma. Thena se mba ha maphalisa thephanga. Thena be khabo Kxêrêtla - Mofathi mpheyane. Nra be Khabo Tloutlaba - Mathauda - ho lwiwa. Nra ba ha no-Movilwana e-nraba. Be Khabo nna-Dwaba-Mafathi o monthima Lendebele. Se ra wena wena lo thindlebe tha kho the fana na the nkxomo e phuma hlênga e dahanene.

Ndebele! Malatši!

Ba xa Ledwaba ba ipitša 'mahlabethe' -mabu-ka xobane ba šwalane le naxa kamoka. Mo ntweng a se ka xo iphadiša - 'ba ha maphalisa thiphanga!

Kxêrêtle e be e ele mokxêkolo wa kxale wa z xa-Dwaba.

23. Ke kwa xore o ile a bolawa ke bana ka tsela ya xo makatša. Ba re o kile a re a ka ba moledi wa bana ba basadi ba xa-Dwaba kamoka. Eupya bana ba rile xe ba thôma xo lla, ba mo plaêla, a hwa ka 'baka la kxaba. Ke ka 'baka le ba re : "Kxeretla, Mofathi-mpenyane". Ka xore o thomile maka.

Tlantlaba le yêna e be ele e o mongwê wa bakxêkolo ba xa-Dwaba. Xo thwe, kxalê-kxalê xola ba xa-Dwaba ba sa axile xa Shamane, Mapono a kile a ba hlawêla bošexo. Mapono a be a dikile motse ka pele le ka moraxô. Xe xo thšabiwa, yêna ba re o be a bopotše ngwana, 'me a leka xo fofa lexora la ~~mmhina~~ mohlono' - moxalêtlwa. O ile a fofa, eupya a wêla xodimo xa lôna. Fêla, medimo yabô e be e sa mo robaletše. Mapono

24. a feta a sa mmone. Ba re xe ba sepetše a tsoxa a latêla batho ba bangwê mo thabeng-mo ba bexo ba Khutile xôna.

Ka le lengwê letšatši xo thwe o kile a re a šetše le bana ba motse xae xe basadi-ba ile mašemong Mapono a mabedi a tšwêla A rile xe a nyaka xo bolaya bana yêna a êma mojakô a ba thibêla. A re ba bolayê yêna pele ba bolaya bana. Mapono a mo thšošetša ka marumo eupya a êma, ba mo hlaba, a êma. Xola ba bôna xore xa a thšabe, ba mo hlaba-hlaba matsôxô ka xobane o be a fahlêla ka ôna. Ba mo kxeila-kxeila, eupya ba sa mmolayê, xo fihlêla banna ba ba bexo ba ilo tsoma ba boa 'me ba bolaya Mapono alê.

Yêna xo thwe o be a se sa na le ka bobônô eupya bana ba be ba sa le xôna. Oile a hwa ka moraxô xa mengwaxa e mebedi xola a šetše a fodile. Pele a e hwa ba re le xe a be a se sa tloxa. 25. o be a fêla a lla a re o duma xoba monna, xore a lefeletše sethšaba se sa xabô - "Mathanda. ho lwiwa".

Le mmamohla banenyana ba xôna xa-Dwaba ba ba theeletšexo Tlantlaba xoba kxêretla. Xa ba nyake xo lahla maina ao.

Nno Moilwana-mma-mmilwana-yêna e be ele mokxalabyê o moxolo wa xa-Dwaba wa kxošî. O be a axile motse wa xaxwe mokxahlo xa mebilo e mebedi kxaufsi le thaba. Ba bile ba re o be a kxôna xo neša pula.

Le lehono ba lelokô la xaxwê- bo rena-ba sa mo theeletšî. Nna ke mmammilwana, la byana.

Fêla, ke kwa xore ka xobane ba kxalê ba hwile, ba xa-Dwaba xa ba sa kxôna le xo neša pula kudu Xape ke kwa xore ba xa-Dwaba ba hlompholatše Badimo ba bôna, ka xo se ba leboxe xe ba bolaile mabêlê.

26. Le mmamohla ba xa-Dwaba, ba xa-Dwaba wa xešo xa ba sa bolaya mabêlê, le dikxomo tša bôná tše dintšî, xa di tswale le xo fêla di a fêla. Le bolwetšî ke bolwetšî. Be-re-a tseba kamoka ba re x botša xore rena ba-xa-Dwaba re roxile Badimo ka xo se leboxe.

Ba xa Galane

Mafiri uwe!! Bana ba xa mmanoja ka lexo, fêla ba re ba tla ja lexo, lexo le tsoxe. Thamaxa-di-merêtô.

Ba xa-Galane kamoka ke mafiri xo la xo thwe: "ba re ba tla ja lexo, lexo le tsoxe, ke ka 'baka la xo re ba xa-Galane xa ba kxone xo ja kantlê xa lešata.

Ser 663

Le mmamohla ba sa le byalo. Xe ba na le mokete xoba byalwa, xo swanetše xo ba le ntwanyana xoba mofete-ferenyana.

Xapê le motho fêla ba mo tsošetša lešata xoba 'thsêle' xe a ka ba tima ki dijo.

27.

Dirêtwana tša dikxomo

Sebotse - Ke kxomo e phaswana. "Ache! Sebotse sa xa Raphaswa. Re ra wêna kxomo ya mmala o mobotse.

Shalbêk - Ke kxomo e thlaba ya molomo o modipa. "Shalbêk ya xa Makubatê, xa ba nthate, ba ôla ka nna melôra.

Ringkals (Kxomo e thsukutla) "Ba re, Hei! Tsukutla forohla molomo, na wêna sa makhura o lleng?

Maolo (Kxomo ya xo hlôka dinaka) "Maolo foloxa thaba, ba re 'Kxomo tša thaba di a ôta".

Rômane "Rômane makolokota, 'fsika la xa Hamohlala ke thšipi senkxa mollô. Ke ra wêna Ntsekedi 'mmina le marišane. Ahe! Rômane mankabakaba, photo e tšwang xa Makadiše.

Xarenale (Kxomo e pudutšwane) "Ahe dithlorana tša mošonkwane malêpêlêpe diala Ngwana a diša mmutla.

Kgaša- Kxomo e Kxwana - "Kgaša ya mmamphokêla, hunêla mosisi o kwatlê sa malôba se tsoxile. Thlathlanthla ngwana o

28.

hlapê dinala, molomo o hlapile. Makxakxa a Mmamoduwe, ngaka ya mošimane, maêpa mere a eme.

Serope (Ke kxomo ya xešo e thamaxa). Serope nkôkôtla, ke mošimane a hlaba. Lepellê ka tsoxa ka thuthubetša lebôtô, mola bo-mmoxo-~~mana~~-la ba ile mešomong. Ke thšukutšwa na ya mastwana a makhutswana serôba dikôkôtla; Ba re e rôba le tša maoto a maxolo.

Bêtêfute. Bêtêfute ya matsaxa seatla nkôpôrô. Lefofwana o rwešwa ke mang? Ke rwešwa ke mosadi yo mošoro mmaxo-Radile yo a xore a bôna makxowa mmileng a hlôka le xo botša tataxo-Radile.

Ba re aowa! Xa se a bôna makxowa O bone lekwara la mmoto wa Kxethula-a-matsaxa-seatla nkôpôrô.

Setôntôlô : Ke setôntôlô se phaswa ngwana wa bo Mmaphakana a pududu-a-pudu ya makxalwa ke tšwa thabeng ke tšwa

29. Ramorake ka raka dinare ke tšwa xa-bo-mosetša, mphoxodima. Ke matsikitlahe wa maja ka le leme.

Sebareke "Ke Sebareke nkôkôtlana, noxa e tala mokôpa. Ke kxomo ya malare-bare sentšša mafsi ka matswêlê a mahlano. Ba re, Phomolêla mošidi xodimo xa ka bale o tla bônang. Nna xa ke swane le bo-Tswiri (Kxomo e thšwana) bo sehlapišwa mmele ka mehla. Maraxa-a-noka. le wôna ke a ka.

Morethwa : Ke morethwa kxati ye Khulwana xo itiya ke xo rareola, Modiša a šola a e kxonexe.

Moxalatladi : "Ke moxalatladi o mo hulwana moêpa dikratswa, mekutu ya sala e kxakola.

30 Baasman : "Ke Baasman matebele kxadima mamphêphênêmê ko'ratlou ke bapotswe mankolwa-nkolwana a mpapotsexo thabeng. Ka re xo tsoxa ka raxa dipapalô, ke thung-thung lerotê le thungaxo Moletlane.

Kolobêrê: "Ke Kolobêrê setswêtwêê sidika motse wa makola ka nthaxo wa mphakana-wa-ntêntêntê, mphakana-a-makxoka.

E

S.663